

2 KONINGEN 8, 1-6 2 KONINGEN 13, 14-21

Gemeente van Jezus onze Heer,

We bevinden ons vandaag weer in de boeken waarin de geschiedenis van God met Israël beschreven wordt. Maar meer nog dan historisch zijn deze boeken theologisch. Dan kun je ook zeggen van de scheppingsverhalen in de bijbel. Scheppingsverhalen zijn geen biologie maar theologie. Het is niet alleen geschiedenis, maar heilsgeschiedenis.

Op die toon maken we kennis met die vrouw, wier zoon Elisa weer levend gemaakt had.' Ze was met haar gezin zeven jaar buiten het land geweest vanwege de hongersnood. Nu keert zij terug en roept ten einde raad de hulp in van de koning, omdat zij nergens een plekje kan vinden om te wonen.

In het eigendomsrecht was het zo, dat wanneer een bezitter van een huis vertrok dan verviel het huis of het land aan de koning. Deze kon dan zelf beslissen om het te houden of weg te geven aan een ander.

Vandaar dat de vrouw naar de koning gaat om hulp. Wanneer zij niet een stukje land vindt dan is haar gezin alsnog ten dode opgeschreven.

Hoe wrang is het toch, dat deze situatie nog steeds niet verandert is. Ieder mensenkind heeft recht op een stukje grond om te wonen, zegt de verklaring van de Mensenrechten. Maar hoeveel mensen verkeren er niet in dezelfde situatie als deze vrouw en haar gezin. Niemand zit op haar te wachten, niemand is bereid haar een stukje grond ter beschikking te stellen, alleen de koning kan uitkomst bieden. We zien de beelden voor ogen uit het Midden-Oosten, waar palestijnen en israëliërs tot bloedens toe van mening verschillen over de fundamentele mensenrechten.

De Nederlandse Geloofsbelijdenis zegt: 'Het is de taak van de overheid om het Koninkrijk van Christus voortgang te doen hebben'. Die overheid is verantwoordelijk voor de structuren van recht en bezit waarbinnen mensen tot hun recht komen. Als de kerken in Nederland dan plotseling op de baricaden gaan voor uitgeprocedeerde vluchtelingen, die niet terugkunnen naar hun land, dan heeft dat iets profetisch.

En ik denk dan: Misschien heeft de kerk wel te weinig profetisch gesproken in haar bestaan. Te weinig haar stem verheft tegen onrecht en onderdrukking. De kerk heeft zich teruggetrokken in haar kokon van belijden en bidden, toen de joden in Europa stelselmatig werden vervolgd en later vermoord. De kerk heeft veel te weinig geprotesteerd tegen de akelige bijwerkingen van het poldermodel. Het wordt tijd dat de kerk hardop gaat zeggen, waar het in het koninkrijk van God om draait.

Misschien wordt het ook wel eens tijd dat de kerk van Stiens wat meer profetisch wordt. Dat de kerk in alle bescheidenheid, zich gaat bemoeien met de mensenrechten in Stiens en omstreken. Daar zouden we zelf nog raar van op kijken!

En wat zouden burgemeester en wethouders schrikken als plotseling de kerk een mening blijkt te hebben over hun beleid.

Hoe zit dat eigenlijk met onze eigen introverte houding? De binnenlandse zaken van de kerk slopen veel van onze energie. Maar hoeveel investeren wij zagezegd in het

ontwikkelingswerk, vanuit de kerken?

Een handreiking naar andere kerken, vele pastorale activiteiten, leerhuizen, diakonale projecten, waar we het dorp bij betrekken. Het is veel, maar soms denk ik het is niet genoeg.

Het tweede deel van de schriftlezing gaat over de dood van Elisa en over het moment dat hij doden weer levend maakt. We lezen: elisa lag ziek aan de ziekte waaraan hij zou sterven.

Alleen al bij die ene zin komen mij mensen voor de geest, die er net zo aan toe waren. Mensen die lagen aan een ziekte waaraan zij zouden sterven. Een indringend beeld.

Joas de koning van Israël weende over Elisa en zeo: Mijn vader, mijn vader.

Dan beveelt Elisa de koning om uit een open venster een pijl te schieten, de pijl van de overwinning. De profeet geeft hier de koning het nodige zelfvertrouwen.

De stervende bemoedigt hier de levende.

En ook bij dat gebaar zie ik mensen voor ogen, stervende mensen die de achterblijvers troosten en moed inspreken.

Wat liggen ook deze bijbelwoorden toch dicht op onze huid, hoe raadselachtig ze soms ook zijn.

Raadselachtig is ook het vervolg. Als na de dood van Elisa roversbenden het land binnenvallen terwijl in de buurt van het graf van Elisa net een begrafenis gaande is, dan gooien de mensen, uit angst voor de naderende bende het lijk snel in het graf van Elisa. Waarna wonderlijk genoeg de dode weer opstaat en tot leven komt.

Dit is een teken: Een teken voor Israël. De profeet kan wel sterven maar zijn profetie zwijgt daarom nog niet. Profeten kunnen sterven, maar Gods woord houdt alle kracht.

Dit is een teken voor Israël, maar ook voor de gemeente van Jezus. Jezus is gestorven, maar zijn woorden klinken overal en met kracht. Hier raken wij aan ons paasgeloof.

En ons diepe geloof in de opstanding der doden, ons diepe geloof in de kracht van God mag en moet toch zeker ook betekenis hebben voor het hier en nu? En niet alleen voor later.

Hier is geen sprake van biologie maar van theologie!

Hier is geen sprake van een lichamelijke dood, maar een geestelijke dood.

Dit is geen mirakel maar puur pastoraat.

We hebben nu twee thema uit de Schriften: Het eerste is die vrouw die om hulp komt vragen bij de koning en de koning die haar royaal haar bezit teruggeeft. En daarbij hebben we de vraag opgeworpen: Spreekt de kerk nog wel profetisch?

En het tweede thema is de dood van Elisa, en de voortgang van zijn boodschap.

En we houden in ons achterhoofd: Het gaat hier niet puur om geschiedenis en biologie, maar bovenal om theologie. Hoe vatten we dan samen wat de Schrift ons hierin te zeggen heeft?

In beide schriftgedeeltes, in beide thema's vind ik één gemeenschappelijke boodschap en dat is dit: HERSTEL IS ALTIJD MOGELIJK!

Dat is de onderliggende drijvende kracht achter de profeet, bij zijn leven en bij zijn dood. HERSTEL IS ALTIJD MOGELIJK! En we zeggen dat niet op de toon van de biologie, maar van de theologie. We zeggen dat niet vanuit kennis maar in geloof. We zeggen dat niet vanuit volledige zekerheid maar vanuit een diep verlangen: HERSTEL IS ALTIJD MOGELIJK!

Herstel is altijd mogelijk vertelt ons de geschiedenis van de koning en de sunamietische vrouw, die haar land terugvraagt. De koning willicht haar verzoek in. Hij doet haar recht. Hij herstelt de relatie met deze vrouw, en herstelt daarmee haar band met Israël. En wanneer deze vrouw symbool staat voor Israël dan wordt de band van God met Israël herstelt.

Herstel is altijd mogelijk, zelfs over het graf heen, vertelt ons die tweede geschiedenis. Een dode raakt de dode beenderen van Elisa en wordt weer levend. Een diepe theologie. Dood en herleving. herstel is mogelijk door de dood heen.

HERSTEL IS ALTIJD MOGELIJK!

Ik ken zovele situaties en relaties, waarvan ik denk: Daar is herstel niet meer mogelijk. Een diep verstoorde verhouding tussen broers of zusters. Een diep kloof tussen jou en je vader, die je van alles heeft aangedaan. Een verbroken relatie, of verwijdering tussen mensen op de werkvloer of op kantoren. En wat te denken van de verstoorde relatie tussen ons en God. Vaak denk ik en vrees ik: Daar is geen herstel meer mogelijk.

Wij moeten de moed maar opgeven, het heeft geen zin.

HERSTEL IS ALTIJD MOGELIJK!

Godvrezende mensen herken je aan deze twee kenmerken:
Een diep geloof in herstel, waar niemand dat voor mogelijk houdt.
En een grote vasthoudenheid in het zoeken naar dat herstel.

Daaraan herken je godvrezende mensen. En dan bedoel ik niet alleen christenen, maar eigenlijk alle mensen die een of andere relatie hebben met de Schepper. Een diep geloof in herstel, en een grote vasthoudenheid in het zoeken daarnaar.

Ook al is de relatie met je broer nog zo verstoord, ook al heb je al twintig keer tevergeefs geprobeerd om iets te herstellen en het lukt niet, dan nog mag je innerlijk nooit de hoop verliezen dat herstel mogelijk is.

Want als je diep hoop op herstel laat varen, dan heb je herstel onmogelijk gemaakt.

Het profetisch spreken van de kerk mag wat mij betreft getuigen van dit geloof in herstel. Wat zou u ervan denken, wanneer de kerk in Stiens op gezette tijden de publiciteit zou zoeken in maatschappelijke vraagstukken die te maken hebben met het geestelijke en

stoffelijke leven van de mensen om ons heen?

Waarom zouden we alleen binnen deze oude muren zeggen waar het op staat in Gods koninkrijk en daarbuiten onze mond houden?

Wie heeft de gelovige moed, om zijn mond open te doen, wanneer mensen kleinerd spreken over buitenlanders of misdadigers? Wie komt voor de ander op?

Wij mogen ons gelukkig prijzen dat we in Nederland geen oorlog voeren over het eigendomsrecht van land, zoals dat in Palestina gebeurd. Maar dat hoeft ons er niet van te weerhouden, om in gesprekken duidelijk de fundamentele rechten van de mens naar voren te brengen: Ieder mens heeft recht op een stukje land om erop te wonen en om ervan te leven.

Recht op vrije meningsuiting
heeft nog lang niet iedereen
en voordat het zo ver zal zijn
daar gaan jaren overheen.
Maar al kun je al die mensen
niet helpen aan dat recht
toch helpt het allicht een beetje
wanneer je er wat van zegt!

U en ik wij kennen zoveel situaties en relaties waar herstel onmogelijk lijkt, tussen mensen en ook tussen God en de mensen. Heb je God nodig om te geloven in herstel. Ja, graag. Want het woord van God, doorgegeven door Elisa en Jezus en al die anderen, het woord van God is nooit krachteloos. Zoveel situaties waar menselijkerwijs herstel onmogelijk lijkt; maar wij blijven onze koers houden van hoop op herstel.

Of om met de woorden te spreken van een oude urker wijsheid: Waar een deur gesloten wordt gaat altijd een venster open!

Amen.